MUGURI DE LUMINĂ

† IOACHIM,

Arhiepiscopul Romanului și Bacăului

Una dintre instituțiile de învățământ emblematice din Eparhia Romanului și Bacăului este Grădinița cu program prelungit „Episcop Melchisedec" care funcționează în cadrul Fundației „Episcop Melchisedec" din Roman. Împlinind testamentul ctitorului acestei fundații, care a spijinit pe tinerii studioși în timpul misiunii sale arhierești și care vedea în ei împlinirea speranței și a idealurilor unui neam, Grădina de copii din Roman a devenit în timp mediul în care de la cea mai fragedă vârstă copiii sunt educați să devină modele și să-și împlinească mirajul cunoașterii, conduși cu abilitate de educatori prin lumea minunată a poveștilor cu zâne și cu feți frumoși, ajutați să-și descopere abilități și deprinderi care să îi reprezinte, să le descopere potențialul creator și darurile cu care i-a binecuvântat Dumnezeu.

Revelația dumnezeiască ne învață că tânărul este imaginea Împărăției lui Dumnezeu și măsura desăvârșirii vieții omului (Matei 18,3), a purității, nevinovăției și a curăției, este sămânța care poartă în sine puterea germinatoare a unei plante care susține viața, care hrănește și dă speranță. Copilul este icoana bucuriei de a trăi frumosul prezenței lui Dumnezeu, este tot ce poate fi mai gingaș și mai diafan. În zâmbetul unui copil se poate citi speranța umanității, în ochii lui poți contempla profunzimile Împărăției lui Dumnezeu, în bucuria cuvintelor rostite de el poți auzi firescul unei vieți trăite în preajma îngerilor. Acesta a fost motivul pentru care Melchisedec-cel mai luminat episcop al românilor, a dorit să ctitorească o instituție care să ocrotească și să educe pe copii, oferindu-le șansa înțelegerii și asumării vieții ca drum al întâlnirii cu Dumnezeu-Grădinarul care insuflă elocință educatorilor și pricepere învățăceilor. Din această perspectivă, ce nume putea fi mai potrivit pentru o instituție de învățământ preșcolar decât Grădina de copii.

Ca în orice grădină, florile trebuie îngrijite cu mare atenție și delicatețe, udate, hrănite, ocrotite pentru ca ele să nu sufere vreo lipsă, ci să se dezvolte armonios și să poată ajunge la maturitate în cele mai bune condiții pentru a-și arăta frumusețea și potențialul, astfel încât prezența lor să radieze frumusețe și parfum care să încânte privirea și să binedispună, să de-a speranță și să vorbească privitorului despre o lume curată, frumoasă, tolerantă, despre un colț de rai în care domnește armonia și bucuria. Grădinița din cadrul Fundației este o astfel de oază de bucurie și gingășie izvorâte din inimile pline de har ale copiilor care își petrec timpul acumulând cunoștințe și învățând să trăiască frumos, pentru ca mai târziu, la maturitate, să fie asemenea plantelor, pline de rod bogat, aducând fericire și lumină celor care le vor sta în preajmă. Într-o astfel de grădină, copiii nu pot fi decât muguri de lumină care se hrănesc din lumina cunoștințelor pe care dascălii lor le-au dobândit cu trudă în lungii ani de experiență la catedră. În ochii lor se reflectă Hristos-Lumina lumii, pentru că doar un copil poate cuprinde și pricepe prezența luminoasă a lui Dumnezeu.

Ne exprimăm bucuria și aprecierea pentru faptul că în cadrul Grădiniței „Episcop Melchisedec", pe lângă programa școlară specifică pentru acest nivel de învățământ

preșcolar, se desfășoară numeroase activități extrașcolare care motivează implicarea copiilor și a cadrelor didactice, activități culturale materializate în frumoase scenete și serbări școlare prezentate cu ocazia unor importante momente din viața acestei instituții, dar și această apariție editorială care va prezenta, ca o carte de vizită, activitatea cadrelor didactice și implicarea copiilor. Revista Grădina de copii adună între copertele ei articole de specialitate apărute sub semnătura cadrelor didactice, dar și prezentarea celor mai semnificative momente desfășurate de-a lungul anului școlar. Binecuvântăm apariția acestei reviste și adresăm cele alese gânduri învățăceilor, cadrelor didactice și conducerii acestei instituții pentru efortul susținut în vederea împlinirii testamentare a ierarhului nepereche, Melchisedec Ștefănescu.

DEDICAŢIE EPISCOPULUI MELCHISEDEC,

FONDATORUL "GRĂDINEI DE COPII"

Azi, în duh de sărbătoare, cântăm oda bucuriei,

Îngeri şi copii s-adună în Grădina Veseliei.

E ziua frumoasă-n care noi cinstim cu gând curat

Pe cel care, moştenire, acest parc ni l-a lăsat.

Îngerii aduc pe aripi chipul lui cel blând şi sfânt,

Noi, copii de grădiniță, punem flori pe-al său mormânt.

După ce cântăm cu toții veşnica lui pomenire,

Îngeri şi copii fac hora sub gingaşa lui privire.

Chipul Sfântului Episcop străluceşte mai frumos,

Toți copiii văd printr-însul însăşi faţa lui Hristos.

Îngerii pleacă la ceruri şi copiii-ngenunchează

În faţa icoanei sfinte şi aşa ei cuvintează:

„O, preabunule părinte, Sfânt Episcop fondator,

Fii ocrotitorul nostru şi lui Hristos rugător!

Îți promitem, preasfinţite, că vom fi copii cuminți,

Vom iubi educatorii, deasemeni pe părinți.

Nu vom minți niciodată, vom învăța rugăciuni,

Vom păstra curat în clasă, nu vom face stricăciuni.

Azi, de ziua ta, preasfinte, noi îți mulțumim frumos

Şi îți aducem cinstire, că vezi faţa lui Hristos,

Şi-ai făcut cu osteneală, înălțând din temelii

† IOACHIM, Arhiepiscopul Romanului şi Bacăului

EDUCAȚIA– DE LA NATURĂ LA CULTURĂ

Arhim. Pimen Costea,
Preşedintele Fundaţiei"Episcop Melchisedec"

Fundația și Grădinița cu program prelungit poartă numele ilustrului cărturar Melchisedec Ștefănescu, episcopul Romanului, mare iubitor de cult, cultură și de neam. S-a remarcat, încă din copilărie, ca având un potenţial deosebit, copleşind prin voinţă şi prin dragoste pe toţi colegii săi. A făcut din „a învăța" o datorie, pe care s-a străduit să o transmită şi generaţiilor viitoare, indiferent care i-ar fi fost poziţia: elev, student, profesor, inspector sau episcop.

Fire de o mare sensibilitate sufletească, s-a făcut pe sine liman celor nevoiaşi şi orfani, pe care-i ajuta tot timpul, vorbindu-le blând şi încurajator. „Caracterul său este nobil, vorba măsurată, privirea dulce și o convingătoare elocinţă – acestea erau armele cu care se impunea atât în fața elevilor buni, care-l respectau şi-l iubeau, cât şi celor răi, care se îndreptau" (Simion Mehedinți).

Dorința sa fierbinte de a auzi cristalinele glasuri de copii în gradina odihnei sale s-a împlinit în anul 1895, când Ministerul Instrucțiunilor Publice aprobă deschiderea Grădinei de copii. Zbuciumul și permanenta neliniște provocate de situația, parcă fără sfârșit, a școlii timpului său, lasă locul păcii și binecuvântatei armonii ce se înfiripa timid sub tinda Bisericii.

Teama că „știinţa (școala) izolată de Biserică, devine rece, egoistă, rebelă, abrutisătore" i se năruie văzând cum creşte copacul înțelepciunii de la capătâiul veşniciei sale, adăpat de dorința de-a învăța a tinerelor vlăstare romaşcane.

Pe lângă Grădinița cu program prelungit „Episcop Melchisedec", începând cu toamna anului 2019, își va deschide porțile și Școala Primară Mușatinii care își propune să ofere copiilor din urbea Romanului o aleasă educație științifică, religios-morală și culturală.

Scopul educației e să înlocuiască o minte goală cu o minte deschisă, așa cum spunea Malcolm S. Forbes, știut fiind faptul că la naștere, natura înzestrează copilul numai cu semințele științei, ale moralității și religiozității (J.A. Comenins - "Didactica magna"). Acestea nu se desăvârșesc prin sine și de la sine, ele devin un bun al fiecărui om numai prin educație. Rezultă că educația este o activitate de stimulare a acestor "semințe" și implicit, de conducere a procesului de umanizare, pentru că omul nu poate deveni om decât dacă este educat - spunea Kant. Educația are, așadar, rolul de a-l ajuta pe om să-și depășească condiția limitată de asigurarea supraviețuirii, orientându-l spre alte dorințe și necesități, care depășesc nivelul necesităților fizice.

Educația științifică îl înzestrează pe om cu informațiile necesare pentru a înțelege lumea materială, în timp ce educația religioasă îi oferă resursele morale și spirituale necesare pentru a depăși stadiul materialului, al concretului și ***a urca pe scara nevoilor, pe treapta cea mai de sus.***

Conform UNESCO, "educația ar trebui să fie un instrument prin care copiii și adulții devin participanți activi în transformarea societăților lor. Procesul de învățare ar trebui să se concentreze pe valorile, atitudinile și comportamentele care permit indivizilor să trăiască împreună într-o lume caracterizată de diversitate și pluralism".

*Etimologic, termenul **"educație"** (de la "educo, - educare") înseamnă a crește, a instrui, a forma, a scoate din…, a duce, etc. Deci, am putea spune că educația presupune a scoate individul din starea de natură și a-l introduce în starea de cultură .*

La fel de interesantă este și afirmația lui Schiller, care consideră, la rândul său, că prin educație și prin artă omul domesticește sălbăticia, grosolănia, brutalitatea din creatura umană. Ideea pedagogică de la baza fiecărei culturi, afirma Schiller, nu este o chestiune de vârsta copilăriei, nicidecum. Dacă educația vrea să devină un comportament cultural, ea trebuie să-l însoțească pe om o viață întreagă - principiile ei sunt controlul și corectivul, sublimarea și permanenta regenerare, precum și dinamizarea potențialelor noastre spirituale și morale.

Aşadar, prin educația științifică, omul va obține informații despre lumea din jurul său, va explica diversele fenomene și procese materiale, va abstractiza și va generaliza realitatea psiho-socială. Ca urmare a acestui proces, omul își va construi, își va forma personalitatea în vederea integrării active a persoanei în viața socială.

Sistemul educațional formal (școala) îl învață pe om să citească, să scrie, să se informeze, să se documenteze pentru a descoperi și explica pe cale științifică lumea din jurul și dinlăuntrul său. Societatea este cea care forțează omul să aibă un anumit nivel de educație pentru a-l putea integra și, la rândul lui, pentru ca el însuși să poată funcționa normal printre ceilalți oameni. Cu cât omul acumulează mai mult prin educația științifică, cu atât el urcă pe treptele sociale și devine la rândul său educator pentru ceilalți.

Educația nonformală îl ajută pe om să descopere lumea în afara sistemului formal de învățământ, prin experiențe personale, ca urmare a traiului în societate, a interacțiunii cu ceilalți oameni.

Dacă educaţia ştiinţifică îi poate explica omului, prin intermediul conceptelor, lumea materială, educaţia religioasă îi dezvăluie omului răspunsuri despre partea spirituală, nevăzută, imaterială a lumii.

Un îndreptar de bază pentru educaţie îl constituie Vechiul Testament, cele mai multe sfaturi şi principii pedagogice găsindu-se în Levitic, Numeri, Deuteronom, Pilde, Psalmi. Din cărţile menţionate rezultă că scopul educaţiei este dobândirea înţelepciunii spre care trebuie să tindem din toate puterile. În concepţia vetero-testamentară este considerat om înţelept nu cel ce are multe cunoştinţe, ci cel care ştie cum să trăiască pentru a fi bine plăcut lui Dumnezeu. Aşadar, însuşirea poruncilor divine transmise prin Moise, nu la modul pur teoretic, ci prin împlinirea lor în fapte de viaţă, constituia scopul educaţiei la evrei. Ca metodă de educaţie, Vechiul Testament recomandă în special exemplul părinţilor, familia deţinând până în zilele noastre rolul fundamental în educaţie.

Ideea de educaţie este prezentă şi în Noul Testament, copiii fiind supuşi unei îndrumări atente orientate spre Hristos. Aceasta rezultă din chiar cuvintele Mântuitorului: "Lăsaţi copiii să vină la Mine şi nu-i opriţi, căci împărăţia cerurilor este a celor ca ei." (Matei 19, 24). Educaţia creştină are drept început şi sfârşit dragostea de om şi de Dumnezeu, în vederea fericirii omului pe pământ şi în ceruri. Prin realizarea ei pe pământ, această educaţie urmăreşte să câştige împărăţia cerurilor. Educaţia nou-testamentară o depăşeşte pe cea vetero-testamentară prin faptul că postulează dragostea faţă de oameni, inclusiv faţă de duşmani, bunătatea, sfinţenia, dreptatea, egalitatea, smerenia.

Sfinţii Părinţi Capadocieni (Vasile cel Mare, Grigore de Nazianz, Grigore de Nyssa), Sfântul Ioan Gură de Aur şi Clement Alexandrinul acordă importanţă şi trupului şi sufletului, educaţia realizându-se, pentru trup, cu ajutorul exerciţiilor de gimnastică, la care se adaugă o deosebită grijă privitoare la hrană şi îmbrăcăminte, iar pentru suflet prin educarea simţurilor. Ca mijloace de realizare a acestui tip de educaţie se recomandă artele, precum: poezia, pictura şi muzica. Toate acestea înnobilează sufletul, îl îmbracă în hainele iubirii de bine, de frumos şi de adevăr. Pentru educaţia voinţei, al cărei scop este virtutea, primul factor al realizării ei este exemplul. Educaţia voinţei trebuie făcută în sensul voinţei lui Dumnezeu şi cu ajutorul Sfântului Duh.

Ca o încununare a întregii concepţii despre educaţie a Sfântul Ioan Gură de Aur şi, implicit, a tuturor Sfinţilor Părinţi, propunem frumoasele cuvinte ale Sfântului, izvor de înţelepciune şi îndreptar în vederea realizării unei educaţii corecte şi eficiente: "A educa înseamnă a cultiva curăţenia sufletească şi buna cuviinţă a copiilor şi tinerilor, a-l creşte pe copil moral şi în evlavie, a avea grijă de sufletul lui, a-i modela inteligenţa, a forma un atlet pentru Hristos, pe scurt, a te îngriji de mântuirea sufletului lui. Educaţia este asemenea unei arte: artă mai mare ca aceasta nu există, pentru că, dacă toate artele aduc un folos pentru lumea de aici, arta educaţiei se săvârşeşte în vederea accederii la lumea viitoare" (Ioan Hrisostom apud. Constantin Cucoş, Pedagogie).

Şcoala şi Biserica, au fost şi vor rămâne „instituţiuni fundamentale ale Creştinismului civilizatoriu ce trebuie să lucreze în armonie, fiind că una o completează pe alta; una cultivă ştiinţa, alta credinţa, care produce devotamentul, abnegaţiunea şi virtutea; una răspândeşte cunoştinţele necesare omului cult şi dezvoltă facultăţile sufleteşti, spre a trage din ele cel mai mare profit putincios pentru prosperitatea societăţii; alta cultivă spiritul şi îl înalţă, deşteaptă şi nutreşte sentimentele cele nobile, care fac pre om dupre chipul şi asemănarea lui Dumnezeu, şi produc virtuţile cele mari, care unesc Ceriul cu pământul, imprimă celor vremelnice caracterul celor veşnice" (Melchisedec Episcopul Romanului, Cuvânt pentru Şcoala şi Biserica Română).